

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. III. De Reservatione Casuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

non amplius potest. Et quia Palao de Legibus. D. 4. p. 16. §. 5. n. 5. putat huic clausulæ juxta communem loquendi modum æquivalere illam: *quamdium voluero; ad meum beneplacitum*, ideo probabile cenlet, jurisdictionem etiam cum istis clausulis delegatam non expirare morte delegantis.

ARTICULUS III.

De Reservatione Casuum.

De hac quoque dicenda sunt hinc aliqua, ut, quæ ad Jurisdictionem Confessarii spectant, plenius intelligantur.

§. I.

An detur Reservatio? & quid sit?

56. Esse in Ecclesia potestatem reservandi peccata, eamque habere summum Pontificem in universa Ecclesia, & quemlibet Episcopum in sua Diœcesi, atque ita, ut vim habeat non tantum in externa potestate, sed etiam coram DEO; ad ædificationem tamen non ad destructionem, definitum est in Trid. Sess. 14. cap. 7. & can. 11. Idque merito. Tum quia ad rectam Christiani populi gubernationem spectat, non quævis peccata à quovis Confessario absolvi; cum in tanto eorum numero, quantus est necessarius, non omnes habeant peritiam sufficientem ad cujusvis peccatoris directionem & emendationem. Tum quia difficultas in ad eundo Superiore pro absolutione est oportunissimum frænum ad fideles à gravioribus peccatis coercendos.

57. Reservatio itaque casuum est actus, quo Superior alicui inferiori, vel

non concedit Jurisdictionem in aliqua peccata; vel jam antea concessam iterum aufert. Casus autem reservatus est ille, à quo inferior aliquis Confessarius nequit absolvere ob defectum Jurisdictionis sibi à Superiore in illum non concessæ, vel iterum ablatae. Jurisdictio enim si sit delegata, pendet ejus concessio & ablatio, ampliatio & restrictio ab arbitrio delegantis. Ordinaria competit quidem alicui ratione proprii sui officii, cui jure humano tantum, vel etiam divino annexa est; sed quia nihilominus semper, saltem quoad modum ampliationis & restrictionis manet subiecta dispositioni legitimi Superioris; ideo Jurisdictionem ordinariam Parochi Episcopus, & utriusque potest Pontifex restringere, atque in aliqua peccata non concedere, vel concessam antè iterum auferre. Dicast. de pœnit. Disp. 11. dub. 1. Laym. l. 5. tr. 6. cap. 11. num. 1.

§. II.

Quorum peccatorum soleat fieri Reservatio?

58. Porro circa reservationem sunt observanda seqq. 1. Quamvis ab Ecclesia possint validè reservari etiam peccata venialia, uti & mortalia jam semel confessata, merè interna, & dubia, sicut Dicast. de pœnit. disp. 11. dub. 4. 5. & 6. cum aliis probat; ut tamen peccatum aliquod censetur defacto à Superiore reservatum, debet illud 1. esse mortale; venialia enim, cum nemo teneatur confiteri, frustra reservarentur. Dicast. l. c. n. 31. 2. extraordinariam aliquam habere gravitatem, quæ exigat extraordinarium talem rigorem & curam. 3. prodire in actum externum,

f 02

1. mal
 2. tentia
 3. m
 4. A

ternum, ita quidem, ut ratione ipsius actus externi sit mortale. Nam si furtum v. g. sit alicubi reservatum, non sufficit, id cum animo mortaliter malo fuisse factum; sed necesse est, ut etiam ipsa res exterius ablata sit materia sufficiens ad mortale. Bonac. *Disp.* 5. q. 7. p. 5. §. 1. n. 5. Dian. p. 5. tr. 5. Res. 46. & alii. Sic etiam cum alicubi reservatur omnis actus externus & voluntarius contra votum Castitatis, non debent aspectus, tactus, colloquia &c. haberi pro reservatis, si non sint mortaliter mala ex quantitate & gravitate ipsius operis externi, sed solum ex relatione ad actum internum, seu intentionem cum qua fiunt, estque mortaliter mala. Dian. p. 4. tr. 4. Res. 163. cum Henric. Gran. & aliis. 4. in suo genere consummatum, nisi expressè etiam alii actus reserventur) eoque modo perfectum, sicut in lege reservante exprimitur v. g. *temerè, scienter, presumptuosè &c.* sic si homicidium est reservatum, non sufficit, inflictum esse vulnus lethale, si mors non re ipsa subsequatur, quamvis miraculosè tantum impediatur. Hurt. *de censur. diff.* 13. n. 57. & constat Argum. cap. 7. de Elect. in 6. ubi scienter eligentibus indignum imponitur privatio juris eligendi, sed non incurritur, si electio non est sortita effectum. 5. esse certò & manifestò mortale; si enim de peccato sit dubium, vel *juris*, hoc est, an sit mortale, an reservatum; vel *facti*, hoc est, an sit perpetratum, hoc ipso non est reservatum. Suar. *Tom.* 5. in 3. part. *Disp.* 20. sect. 6. n. 5. Sanch. l. 1. *Moral.* cap. 10. n. 74. Sà *V. Casus Reservatus*, n. 5. Pellizarius in *Man. tr.* 6. cap. 1. n. 58. cum seqq. & cap. 2. sect. 2. n. 65. Dian. p. 4. tr. 3. Res. 4. & alii communissimè

contra Armillam paucòsque alios; & quidem etiam in foro externo præsumptio sit, delictum verè commissum & mortale esse, ut rectè ampliat Pellizarius *ll. cc.* cum Merolla contra Sanch. *l. c.* idque probabile censet Dian. Ratio est. Tum quia alioquin homines sicut in dubium, ita etiam in casus reservatos facilè & frequenter inciderent, fieretque Sacramentum Pœnitentiæ ob nimiam ejusmodi Casuum frequentiam & confitentibus, & confessariis valde onerosum & odiosum, contra suavitatem legis & jugi Christi. Tum quia Reservatio à cirt. DD. censetur esse odiosa & restringenda, ergo non potest nec debet ultra Casus certos & manifestos extendi etiam ad præsumptos & dubios; nisi id in ipsa reservatione exprimitur; sicut Clemens VIII. olim expressit, in suo Decreto 1601. 9. Jan. edito, reservans *Casus in Bulla Cœna clarè & dubiè contentos*; sed postea 1602. 26. Nov. in alio Decreto prioris moderativo omisit *dubiè contentos*. Adde, quòd ita semel absolutus per inferiorem à casu reservato dubio, necesse non habeat, ut ab eo de novo absolvatur per Superiorem, aut ei se sistat, etiam si postea certò innotescat, suum peccatum fuisse verè reservatum, & reservatà censurà affectum. Pellizarius *ll. cc.* cum Lug. *de pœnit. Disp.* 20. n. 20. Dicast. *l. c.* n. 99. Aliud est, si de peccato constet esse reservatum; sed Confessarius dubitet, an ipse hîc & nunc habeat potestatem, illud directè absolvendi. Nam stante hoc dubio non potest Confessarius absolvere, quia exponeret se periculo invalidè conficiendi Sacramentum. Pellizarius *cit. cap.* 2. n. 66.

§. III.

Quotuplex sit Reservatio.

59. II. Reservatio alia dici potest pœnalis, alia non pœnalis, sed medicinalis, ut indicat Sanch. *l. 9. Matr. Diss. 32. n. 18.* Lug. *loco mox citan. n. 9.* Palao *tr. 2. Disp. 1. p. 17. n. 8.* Prior in odium alicujus delicti ejusque pœnam; posterior tantum in bonum fidelium, & rectam Ecclesiæ gubernationem fit. Prioris generis putat Gobat *tr. 7. n. 360.* esse tantum illam Reservatorem, quæ habet annexam censuram; alias omnes accenset non pœnalibus. Sed rectius Palao *l. c.* docet, pro pœnali habendam, quando fit per talem legem, per quam simul etiam specialiter ipsum delictum reservatum prohibetur, & puniatur; pro non pœnali autem, quando per legem aliquam fit, quæ simpliciter tantum loquitur, reservando quidem delictum, sed non simul etiam specialiter illud prohibendo. Alium sensum huic Autori attribuit Joseph à S. Januario apud Dian. *p. 10. tr. 16. Ref. 63.* sed non videtur eum satis esse assecutus. Et hanc reservatorem distinctionem non est otiosum aut inutile observare.

Nam pœnalem non incurrit, qui scienter quidem delictum committit, sed invincibiliter ignorat legem, quæ illud prohibet simul & reservat. Sanch. *l. c.* vel, ut alii loquuntur, saltem invincibiliter ignorat ipsam impositam à tali lege reservatorem. Palao *l. c. & alii*, idque ipse etiam Sanch. probabile censet; sicut & Lugo *de pœnit. Disp. 10. n. 11.* Dian. *p. 6. tr. 6. Ref. 42.* Ratio, quia sicut privilegium juri communi insertum sequitur naturam juris communis, ita etiam Reservatio per

R. P. Stoz Trib. Pœnit. Lib. II.

legem prohibitivam simul & punitivam facta sequitur naturam talis legis, tanquam accessorium ad suum principale, ut argumentatur Sanch. *l. c.* atqui certum est, quod qui legem, & ex communi etiam probabile est, quod qui vel solam pœnam legis, contra quam agit, saltem invincibiliter ignorat, pœnam non incurrat, ergo nec reservatorem pœnalem. A reservatorem autem non pœnalibus nulla excusat delinquentes ignorantia, quia hujusmodi reservatio est mera, & absolute facta ablatio Jurisdictionis, sine qua non potest ullo modo à Confessione absolvi pœnitens, sive jam scienter, sive ignoranter delictum commiserit. Reservatio pœnalis est quidem etiam ablatio Jurisdictionis, non tamen mera, cum sit simul etiam pœna; neque fit absolute, sed tantum conditionate, scilicet nisi delinquens legem reservantem, vel saltem reservatorem invincibiliter ignoraverit.

Nonnulli apud Dian. *cit. Ref. 42.* putant, omnem reservatorem esse pœnalem, (quibus quoad hoc consentit Fagundez *Prec. 2. lib. 8. cap. 1. n. 28.*) adeoque nullam, quæ per legem quamcunque fit, incurri ab ignorantibus, idque multis rationibus probare conatur Joseph à S. Januario apud Dian. *cit. Ref. 63.* & ipse Diana *ibid.* fatetur hoc esse satis probabile; sed, ut ego intelligo, ad summum speculativè tantum, & non practicè: quia nostram sententiam, quæ affirmat, reservatorem non pœnalem incurri etiam ab ignorantibus, agnoscit *cit. Ref. 42.* esse communem, à Lugone dici certam, & omnium Religionum praxi receptam; contrariam quoque opinionem ab Hurtado censeri improbabilem. Unde non attentè probabi-

D

habi-

f 03

nal
sentia
m
A

babilitate, quam contrariæ sententiæ antea tribuerat, meritò ait, se nostræ ad hæreret, nec audere se ab ea recedere.

60. III. Omnino tamen hîc præterea addendum, & bene notandum est fundamentum à Dicast. *de pœnit. Disp. II. n. 19. & seqq.* traditum, uti & ab aliis, quòd nimirum Casus à Pontifice reservatus semper expressè habeat vel saltem censeatur habere implicitè annexam censuram, & sit tam quoad peccatum, quàm quoad censuram reservatus; ita quidem, ut, quod n. 37. docet, utraque reservatio sit inter se tam in fieri quàm in conservari connexa, & alterutrâ ablata hoc ipso censeatur ablata & altera, nisi expressè Pontifex aliud statuerit. Atque hinc ipse n. 23. probabilissimum esse ait, testaturque absolutè docere Henriq. & Coninch, quòd, quando peccatum reservatum & habens annexam censuram ita committitur, ut propter ignorantiam, metum, vel aliam causam non incurratur censura, hoc ipso peccatum commissum non sit reservatum; sed possit à quovis legitimo Confessario absolvi. Idem docet Palao *tr. 4. de fide. disp. 4. p. 3. in priv.* Tamb. *in Meth. Conf. l. 3. cap. 7. n. 3.* & *in tr. de Casibus reservat. cap. 5. §. 1.* Dian. *p. 9. tr. 6. Res. 13. cum aliis*, inter quos est etiam Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 12. n. 2.* qui *l. c.* excipit crimen hæresis, sed non bene, ut Dicast. *cit. n. 37.* docet, & Sanch. *lib. 2. Moral. cap. 8. n. 3. & 5.* ubi: si hæreticus, inquit, ratione ignorantia censuram Excommunicationis non incurreret, posset ejus peccatum à quovis Confessario absolvi, quia non est reservatum. Et hæc ita se habent, sive jam reservatio ejusmodi dicatur esse pœnalis, ut vult Gobat præ-

ced. num. sive non esse. A quavis autem censura, ut id quoque hîc obiter dicam, excusatur etiam adhuc ille, qui si non ipsam legem, tamen censuram, saltem sub qua lex aliquid prohibet, ignorat, & quidem ignorantia etiam vincibili & mortaliter culpabili, modò non sit crassa & supina. Sanch. *lib. 9. Matr. Disp. 32. n. 37.* Laym. *l. c.* & Dian. in variis locis indicatis *in sum. V. Ignorantia. n. 7. cum aliis.*

Quinam verò casus sint reservati Pontifici, videri potest apud Toletum *lib. 1. cap. 18.* Filliuc. *tr. 20. cap. 4. n. 13.* & in *Instruct. cap. 1. art. 5. & alios.* Universum quadraginta duos enumerat Suar. *de Censur. Disp. 22.* inter quos censeri adhuc debent etiam illi omnes, in quos potestas absolvendi concessa est Episcopis in *Trid. Sess. 24. cap. 6.* & Ordinibus Mendicantium in suis privilegiis, vi quorum possunt isti absolvere ab omnibus Casibus Pontifici reservatis, exceptis Casibus in Bulla Cænæ, & quinque aliis in Decreto Clem. VIII. de quo *sup. n. 58.* contentis, & sunt 1. Extractio reorum ex Ecclesia vel Cæmeterio contra Gregorii XIV. prohibitionem. 2. Violatio elausuræ Monialium ad malum finem Castitatis contrarium. 3. Duellum in forma *Trid.* 4. Percussio Clerici, si non sit levis, sed mediocris vel gravis. & 5. Simonia realis vel confidentialis; de quibus vide Pellizarium *tr. 6. cap. 2. à n. 18.* Sed adverte, postea Urbanum VIII. in suo Decreto 1628. 17. Nov. declarasse, quòd Regularibus per Decreta Clem. VIII. minimè fuerit extra Italiam ablata, si quam habebant, facultas absolvendi ab aliis peccatis & censuris, præterquam in Bulla Cænæ, & per Ordinarium loci reservatis.

Ex

Ex prædictis autem, ut patet, onus Pontificiarum reservationum jam multum est alleviatum.

61. IV. Quod si casus ab Episcopo reservatus habeat ab eodem annexam censuram, tunc est quidem etiam tam quoad peccatum, quam quoad censuram reservatus; sed ita juxta usum Ecclesie & communem sensum Episcoporum, teste Tamb. *tr. de Casib. reserv. cit. cap. 5. §. 1. n. 7.* ut una ex duabus illis reservationibus sit independens ab altera, adeoque peccatum adhuc maneat reservatum, quamvis propter ignorantiam, metum, vel aliam causam non sit contracta censura. Episcopi enim communiter volunt peccatum ratione sui ipsius, & prout à censura distinctum est, reservare. Unde non omnes casus ab Episcopis reservati habent annexam censuram. Deinde Episcopi, si alicui suo casui reservato annectunt censuram, faciunt id tantum in hunc finem, ut reservatio sit tantò gravior, & à delinquente non tam facile possit sine requisito Episcopi consensu evitari; atqui huic fini repugnat, velle, ut reservatio peccati, & reservatio censuræ sint inter se inseparabiliter connexæ, ut patet ex dictis; ergo Episcopi talem connexionem communiter non volunt; nec potest in dubio præsumi, quòd eam velint. Veruntamen si omnino ex verbis Reservationis, vel ex alijs circumstantijs aperte constaret, quòd Episcopus in aliquo casu, à se cum censura reservato, vellet utriusque reservationem esse inter se connexam, tunc omnino esset idem de illo; quod de aliquo casu Pontificio *sup. n. 60.* Quæ autem hæc dicta sunt de casibus ab Episcopo cum censura reservatis, intelligenda sunt etiam

ob easdem causas de casibus à Prælato Regulari reservatis, & annexam censuram habentibus; utrobique tamen semper attendendum est, an Reservatio sit vel non sit pœnalis. *sup. n. 59.*

§. IV.

Quinam possint facere Reservationem Casuum? & quo modo?

62. V. Illi omnes & soli possunt casus aliquos reservare, qui habent potestatem alijs conferendi jurisdictionem ordinariam, vel delegatam; adeoque 1. Pontifex pro tota Ecclesia. 2. quivis Episcopus pro sua Diœcesi. 3. Prælati Regularis pro suo Ordine vel Monasterio; & 4. etiam Parochus pro sua parochia, quia etiam ille, si velit, potest Jurisdictionem in suas oves, cum eam Cooperatori suo vel alteri Sacerdoti delegat, ad certos casus restringere. *Dicast. de pœnit. Disp. II. n. 4. Lugo de pœnit. Disp. 20. n. 2. vide Tann. tom. 4. Disp. 6. q. 9. n. 78.* Sed non est in usu; nec expedit ita gravare parochianos. Fieri potest directè vel indirectè. Priore modo fit, cum quis jurisdictionem alterius, quam restringit, habet sibi subordinatam, ut Ordinarius superior habet Ordinarij inferioris, & delegans delegati. Posteriore modo fit, cum quis jurisdictionem alterius sibi non habet subordinatam; suum tamen subditum eidem subjicit, sed quoad aliqua tantum peccata, non quoad omnia, ut si Prælati Regularis permittat suum Religiosum à peccatis absolvi per Parochum, exceptis aliquibus casibus.

Prælati autem Regularibus potestatem reservandi, ne ea abuterentur, limitavit Clemens VIII. & undecim tantum

casus à Laym. *cit. cap. 12. n. 6.* relatos, & à Palao *de pœnit. Disp. un. p. 15. n. 15.* & seqq. explicatos designavit: quos quidem non ipse Regularibus reservavit; nec Superioribus præcepit, ut reservent; sed tantum permittit, ut, si veliat, & consultum judicent, possint reservare. Quod si præter undecim illos casus judicet Prælati Regularis esse præterea unum aut plures alios pro Religionis conservatione vel conscientiarum puritate reservandos, id aliter fieri licitè & validè non potest, quàm, ut Pontifex in sua Bulla loquitur, *cum maturâ discussione & consensu Capituli Generalis pro toto Ordine vel parte, & Capituli provincialis pro tota provincia vel parte.* Unde jam etiam Prælati Regularis nec excommunicationem, sub qua stabiliter peccatum aliquod aliud prohibet, potest sibi alio modo reservare, ut rectè contra Palao *l. c. n. 6.* Suarez & alios docet Dicaft. *de pœnit. Disp. 11. n. 110.* Tamb. *de Casib. reservat. cap. 8. §. 2. n. 21. cum aliis,* restanturque ita declaratum esse à Congregatione Cardinalium 1617. 7. Julii. vide Dian. *p. 3. tr. 2. Res. 49.* Nempe, cum quid unâ viâ prohibetur alicui, ad id aliâ non debet admitti. *Reg. 84. in 6.*

Episcoporum potestas in reservandis casibus non est quidem, ut Regularium, limitata à Pontifice; nihilominus tamen Trid. *Sess. 14. cap. 7.* & ipsa recta ratio jubet, ita reservationem facere, ut cedat non in destructionem, sed ædificationem. Unde si faciant nimiam & indiscretam, peccant mortaliter. Tamb. *tr. de Casib. reservat. cap. 2. n. 3.* quia Sacramentum Pœnitentiæ reddunt nimis grave, præbentque hominibus occasionem confitendi facile. Imò aliqui putant talem Episco-

pi Reservationem esse etiam invalidam; sed meliùs negat cum aliis Laym. *cit. cap. 11. n. 5.* qui *ibidem* rectè addit, in dubio, cum in eo semper pro Superiori præsumendum sit, omnem Reservationem esse habendam pro valida & licita.

§. V.

De Reservatione Episcoporum, & aliorum Prælatorum.

63. VI. Episcopus in Jure scripto nullus casus aut censura est reservata. Filliuc. *tr. 15. c. 10. n. 237.* Palao *cit. p. 15. §. 2. n. 2.* Quos tamen plerique omnes solent reservare, refert Laym. *cit. cap. 12. n. 4.* & explicat Palao *cit. §. 2. à n. 4.* An & quos præter illos aliquis Episcopus, uti potest, voluerit reservare, debet Confessarius ex suæ Diœcesis statutis, vel consuetudine intelligere, & tam illos, quàm omnes alios casus, à quibus ob reservationem absolvi nequit, in mente & oculis habere, ne limites suæ potestatis excedat; simul tamen etiam diligenter semper attendere, an peccatum omnes eas habeat conditiones, quas *sup. n. 58.* diximus requiri, ut juxta communem Ecclesiæ usum pro reservato possit haberi.

64. VII. Reservatio Episcopalis habet tantum vim intra Diœcesin reservantis Episcopi, sed cum limitationibus mox indicandis. Unde si Diœcesanus post commissum casum reservatum transferat suum domicilium in aliam Diœcesin; imò si vel tantum in eam excurrat, ut viator; potest ibi à quolibet approbato & exposito Confessario absolvi sine onere se postea suo Episcopo sistendi. Filliuc. *tr. 7. cap. 1. à n. 283.* Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 10. n. 10.* Tamb. *tr. de Casib. reservat. cap. 1. n. 6.* quia

quia Jurisdictionem, quam confessarius in viatorem ex aliena Diœcesi venientem habet, nec consuetudo restringit, nec Episcopus censetur restringere, nisi clarè exprimat: modò tamen aliquis in alienam Diœcesin non ideo præcisè excurrat, ut ibi à reservatis absolvatur. Cùm enim hoc modo Reservatio fieret elusoria, meritò censentur Episcopi velle, ut exteris confessariis in tali casu Jurisdictio sit tantùm cum aliqua restrictione delegata. Vide Bonac. *sup.* n. 54. & Palao n. 45. relatum. Aliud est de Regularibus. *sup.* n. 45. ex quibus tamen Religiosi Societatis JESU, si in itinere volunt confiteri, possunt per confessarium ordinarium loci, quò transeunt, & in ejus defectu per quemlibet ex Societate approbatum; & cùm iste quoque deest, per externum Sacerdotem à casibus in Societate reservatis absolvi directè, sed tantùm cum hoc onere, ut postea suo superiori se sistant, eique, vel, impetratà ab eo licentià, alteri confiteantur juxta Ord. Gen. cap. 6. n. 6. Ratio, quia, cùm Casus isti sint nostris Sacerdotibus directè, & externis indirectè reservati *sup.* n. 62. volunt quidem Superiores in gratiam & bonum suorùm subditorum prædictis Sacerdotibus potestatem directè absolvendi delegare; sed non aliter, quàm cum pacto, ut subditi hoc ipso vicissim velint esse, & sint ipso facto graviter obligati ad onus illud se sistendi, & iteratò confitendi. Lug. de Pœnit. Diss. 15. sect. 6. §. 3.

Quodsi econtra aliquis peccatum in sua Diœcesi non reservatum confiteatur in aliena, ubi est reservatum; non potest ibi absolvi, quia confessario illius

loci est per reservationem ablata necessaria Jurisdictio juxta Tamb. *tr. de casib. refer. cit. cap. 1. n. 7.* Laym. *cit. n. 10. cum aliis.* Sed quoad hoc non consentio. Tum quia reservatio fit ab Episcopo non nisi in bonum propriæ Diœcesis; ergo illa se non extendit ad peccatum ab aliquo viatore extra Diœcesin commissum; sicut enim hoc peccatum nihil obest bono Diœcesis, ita etiam ejusdem Reservatio nihil prodest. Tum quia confessarius viatorem ex aliena Diœcesi venientem absolvit per Jurisdictionem, ab Episcopo v. g. vel Parocho viatoris ex recepta consuetudine delegatam. Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 10. n. 9.* atqui hæc, ut ponitur, non est ab iis ullo modo restricta, ergo etsi confessarius vi suæ ordinariæ Jurisdictionis non possit à casu in sua Diœcesi reservato subditum suum absolvere, potest tamen vi Jurisdictionis delegatæ absolvere viatorem ex alia Diœcesi, in qua casus ille non est reservatus, venientem. vide Dicastillo de Pœnit. Diss. 11. n. 244. Loquor autem hîc de viatore tantùm, & non de peregrino. Iste enim cùm in loco pereginationis habeat quasi domicilium, est subjectus ordinariæ Jurisdictioni illius loci, & secundùm leges loci illius debet judicari: quod solum Laym. Tamb. & alii urgent. Aliqui volunt, quòd Diœcesani etiam extra Diœcesin peccando possint incurrere reservationem à suo Episcopo per statutum factam, ut communiter fit; quia ad bonum commune Diœcesis facit, ut subditi non tantùm intra, sed etiam extra Diœcesin abstineant ab atrocibus criminibus, & boni maneant, vide Dicast. *l. c. à n. 239.* Quidquid autem de hoc

foz

anal
fentia
TI
A

fit, certè post reditum in Diœcesin non possunt à tali peccato per ordinarios confessarios absolvi.

§. VI.

*Quis absolvere possit à reservatis?
spectatim in articulo mortis,
& quomodo?*

65. VIII. A reservatis absolvere aliquem potest I. ipse qui reservavit. II. ille, cui aliquid est ab alio reservatum, ut Episcopis à Pontifice; superioribus localibus à Provinciali, Generali &c. III. qui alterutrius hujus est Vicarius, de quo vide Tamb. *de Casib. reservat. cap. 8. §. 1. n. 4.* IV. horum Superior. V. qui ab aliquo ex istis habet delegatam potestatem in reservata. VI. cum in articulo mortis nulla sit Reservatio, ideo omnes sacerdotes possunt tunc quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis & censuris absolvere, ut habet expressus textus Trid. *Sess. 14. cap. 7.* de quo jam etiam *sup. n. 52.* actum est. Intelligitur autem per articulum mortis non solum illud tempus, quo jam ultimus vitæ spiritus trahitur, sed ut Laym. *cit. cap. 12. n. 13. v. His adde. rectè docet, & probat Dicast. de pœnit. Disp. 10. n. 357. & 409.* etiam quodvis probabile & moraliter propinquum periculum mortis, in quo scilicet frequenter contingit; ut homines facillè moriantur; & provenire solet ex infirmitate, ex capitali sententia Judicis, ex imminente conflictu cum hoste, partu periculoso, navigatione tempestuosa, ex contagione pestis & similibus causis, vide Tamb. *Tr. de Reservat. cap. 12. n. 25.* Quilibet ergo in tali periculo, etsi in id

suâ sponte se conjecerit, vel ex propria culpa inciderit, Dicast. *l. c. n. 410.* potest à quibusvis reservatis peccatis & censuris absolvi per quemlibet Sacerdotem, etiam irregularem & degradatum. Dicast. *l. c. n. 360.* imò & per censuratum vitandum, adeoque per hæreticum publicè denuntiatum. Laym. *cit. n. 13. v. Notandum.* Sed quoad vitandum nemo etiam in periculo mortis potest absolutionem licitè ab eo petere (quia etiam tunc est adhuc prohibita communicatio cum illo) nisi iusta causa excusans, vel nullus alius habilior sacerdos adsit. Dicast. *l. c. n. 386.* Tambur. *tr. de Reservat. cap. 12. n. 21.* Per quemlibet autem simplicem sacerdotem non vitandum potest quilibet in articulo mortis à quibusvis reservatis, etiam præsentente quovis alio habiliori, legitimam quoque potestatem habente in illa, absolvi, ut docent DD. *cit. sup. n. 52.* contra alios, & bene probat Dicast. *l. c. à n. 368.* quia alioqui in articulo mortis esset adhuc respectu talis simplicis sacerdotis verè aliqua Reservatio, cum tamen Trid. simpliciter dicat nullam esse; & quia alioqui pœnitens, qui fortè, ut facillè fieri potest, horret suum peccatum confiteri alicui ex habilioribus, esset adhuc in periculo, *ne hac occasione pereat*; quod est contra finem à Trid. intentum. Sed hæc postrema ratio, ut consideranti facillè patebit, factis ostendit, necessarium quoque esse, ut Ecclesia sicut censurato vitando dat pro articulo mortis in quemvis & quavis ejus reservata peccata Jurisdictionem, ita etiam concedat, ut quilibet pœnitens eo tempore possit scienter & licitè ab illo petere eorum absolutionem, præsentente quoque alio habiliori.

66. Et si in periculo mortis quilibet sacerdos juxta allatum Trid. textum possit prædicto modo quemlibet absolvere à quibusvis peccatis & censuris; nihilominus tamen rectè dicit Laym. *l.c. n. 13.* Dicast. *de pœnit. Disp. II. n. 223.* & ut Tamb. *de reservat. cap. 12. §. 1. n. 1.* loquitur, docemus omnes, quòd debeat illa verborum generalitas quoad censuras intelligi tantum de illis, quæ constitutum in articulo mortis impediunt à suscipiendis Sacramentis. Tota enim causa finalis, ob quam Trid. concessit cuius sacerdotitatem amplam potestatem in eo casu, est, ne quis occasione Reservationis pereat; at qui quoad censuras nullum est periculum pereundi, nisi tantum quoad illas, quæ à susceptione Sacramentorum impediunt; uti est quævis excommunicatio major, item interdictum, quia privat non tantum activo, sed & passivo usu Sacramentorum, maxime illos qui personaliter & specialiter interdicti sunt; nequaquam tamen Suspendio, sive jam ab ordine, vel officio, vel beneficio tantum, sive ab omnibus simul. Dixi quidem *sup. n. 51.* quòd cum potestate absolvendi à peccatis semper concedatur etiam potestas absolvendi à censuris, quæ iidem à jure sunt impositæ, sed expressè addidi: *nisi sint reservata*; de quibus solis accipienda est exceptio hæc tradita.

67. Qui per unum ex quatuor primis *sup. n. 65.* recensitis absolvitur à reservatis peccatis & censuris, est liber ab onere & obligatione se sistendi alteri superiori; quia cum ipsi habeant ordinariam & liberam potestatem in reservata, possunt ab iis per se & directè absolvere. Idem est de eo, qui absolvitur per aliquem

ab iis delegatum; nisi delegatio directa vel indirecta, de qua *sup. n. 44.* fuerit expressè facta cum hac conditione & pacto, ut pœnitens sit obligatus, per seipsum vel per alium se suo superiori sistere; sicut fieri posse, & solere de facto alicubi fieri docet Dicast. *de pœnit. Disp. II. à n. 206.* & patet ex *n. 64. V. Aliud.*

Qui in periculo mortis absolvitur ab aliquo sacerdote, aliàs non habente legitimam in reservata potestatem, absolvitur itidem directè & per se tam à peccatis quàm à censuris, cum hoc tamen discrimine, ut ratione peccatorum, nullam reservatam censuram annexam habentium, non teneatur quidem post superatum periculum comparere coram superiore: at verò ratione censuræ reservatæ v.g. Excommunicationis, quæ uni vel pluribus ejus peccatis fortè erat annexa, omnino teneatur absolvens exigere sub gravi peccato à pœnitente promissionem; & pœnitens teneatur eandem, probabiliter tamen in foro interno non juratam, præstare, quòd velit se superiori sistere, quamprimum, moraliter loquendo, commodè potest. Tamb. *ir. de Casib. reservat. cap. 12. §. 4. à n. 2.* nisi fortè ille videatur tunc certò moriturus, quia tunc foret ejusmodi promissio inutilis.

Quod à absolutus postea superiori, vel ejus delegato, neque per se neque per alium (quod juxta Tamb. *l.c. n. 8.* sufficit) se sistat; tunc, etiamsi nullam antè fecerit promissionem, tamen adhuc committit grave peccatum inobedientiæ, & incurrit iterum censuram v.g. Excommunicationem, priori similem, & similiter reservatam. *cap. Eos, qui. 22. de sent. excom. in 6.* Verum quidem est, quòd cessante

foz

An al
sentia
II
A

cessante reservatione, uti hinc fit, cesset etiam onus Reservationis, hoc est, comparandi coram superiore; sed intelligi debet: nisi aliter in jure cautum sit. Dicast. *de pœnit. Disp. 11. n. 232.* Ideo autem in jure aliter est de censuris, quam de peccatis cautum, quia censura habet rationem pœnæ ad forum contentiosum pertinentis, non item peccatum. Dicast. *l. c. n. 230.* & ut *n. 222.*, habet, quia potestas absolvendi à censura provenit tota immediatè à superiore, ejusque solius nomine exercetur, non item potestas absolvendi à peccatis; ergo superior sicut illam potuit, ita reipsa etiam voluit limitatè tantum concedere juxta *cit. cap. 22.* istam autem pro articulo mortis, etsi fortè possit, constat tamen ex praxi Ecclesiæ, quòd nullus superior velit (& malè faceret, si vellet) simili modo limitare. Dicast. *l. c. n. 234.*

Quòd verò absolutus debeat juxta dicta comparere, non est, ut denuo absolvatur à censura vel peccato censurato; cum ab utroque jam ante per alium sit directè absolutus; sed tantum ut superior ei pœnitentiam injungat; meliùs dirigat; remedia præscribat; ad satisfaciendum iis, qui fortè læsi sunt, compellat &c. Unde quandoque consultius esse potest, ut aliquis, juxta Laym. *l. 5. tr. 6. cap. 12. n. 15.* monitum, in periculo mortis confiteatur alicui privilegiato, quia iste tanquam delegatus Pontificis potest etiam à censuris reservatis absolvere sine onere comparandi. Sed & plurimum hinc proderit, accuratè dispicere, an non pœnitens, etsi censuratum peccatum commiserit, adhuc tamen à censura sit excusatus ob ejus ignorantiam, vel alias justas

causas, de quibus *in tr. de Legibus; vel tr. de Censuris.*

§. VII.

De impeditis adire superiorem.

68. Qui habet aliquod peccatum & censuram Pontifici reservata, sed simul etiam habet impedimentum vel perpetuum, vel ut Tamb. mox citandus addit, longo tempore duraturum, ut ad Pontificem vel aliquem ex ejus delegatis pro absolutione accedere non possit, potest tunc absolvi directè ab Episcopo, sicut paulò antè diximus aliquem posse absolvi in articulo mortis; quia tale impedimentum æquivaleret hinc articulo mortis, Tamb. *de casib. reservat. cap. 12. §. 3. n. 4.* & cum taliter impeditus sit in periculo, ne antè moriatur, quam habeat copiam Pontificis, vel alicujus ab eo delegati, per quem absolvatur, censetur perinde ac si sit in periculo mortis. Tamb. *l. c. §. 2. n. 32.* Palao *tr. 4. Disp. 4. p. 3. §. 5. n. 4.* Desumitur hæc resolutio ex *cap. 6. 11. 13. 26. 33. & 58. de sent. excom. & cap. 22. eod. in 6.* qui canones etsi loquantur tantum de peccato & censura ob percussione clericis contracta, rectè tamen DD. intelligunt eorundem dispositionem de omnibus quoque aliis casibus & excommunicationibus Pontifici, etiam in Bulla cœnæ, & ob hæresin reservatis. Palao. *l. c. n. 5.* Dicast. *de pœnit. Disp. 11. n. 268.* quia in omnibus est eadem concedendi ratio. Ut propterea meritò dicat Laym. *l. 1. tr. 5. p. 2. cap. 6. n. 5.* pro regula statuendum esse: *Casus papalis superveniente impedimento (perpetuo vel diu durato) fit Episcopalis de Jure*

Jure communi; à quo possunt hoc ipso etiam alii privilegiati, ut Regulares, absolvere. Sanch. *lib. 4. Mor. cap. 54. n. 27.* Habet quidem Decretum Clem. VIII. de quo *sup. n. 58.* ut Regulares in nullo casu etiam necessitatis & impedimenti, nisi in articulo mortis, absolvere presumant à casibus Bullæ Cœnæ, & illis quinque *sup. n. 60.* relatis. Sed Urbanus VIII. clausulam illam omisit; & nos hîc loquimur de impedimento, quod mortis articulo æquivaleret. Imò probabile est, quòd Episcopus adhuc possit à reservatis absolvere aliquem, quando iste, etsi non Pontificem, potest tamen adire Pontificis legatum, delegatum, vel specialiter privilegiatum. Tamb. *l. c. n. 31.* Laym. *l. c. n. 6.* cum aliis, quorum aliquos etiam refert Dian. *p. 5. tr. 9. Resol. 6.* quia in cist. textibus conceditur Episcopis hæc potestas sub nulla alia, quàm sub hac sola conditione: si pœnitens Apostolico conspectui se presentare, ad sedem Apostolicam venire, Romanum Pontificem adire nequeat. Quod si impeditus nullum ex prædictis adire possit, tunc potest à reservatis absolvi directè per quemlibet alium approbatum, vel etiam simplicem sacerdotem. Tamb. *cit. §. 2. n. 28. & 34.* juxta dicta *sup. n. 65.* Sed tam per istos, quàm Episcopos cum onere illo, de quo *num. seq.* Idem est, si quis habeat casum cum vel sine censura reservatum Episcopo, vel aliis Prælati, sed simul etiam impedimentum perpetuum vel diuturnum illos vel alios, ab ipsis potestatem habentes, adeundi; quamvis hoc rariùs possit contingere. Dicast. *de pœnit. Disp. 11. n. 271.* Tamb. *l. c. n. 36.* & alii contra Lugo & alios.

R. P. Stoz Trib. Pœnit. Lib. II.

69. In *cit. cap. Quamvis. 58. de sent. excom.* habentur pro impeditis, quibus adeundi facultas adempta est 1. infirmitate. 2. inimicitia. 3. inopia. 4. puerili vel senili ætate. 5. fragilitate sexûs, ut mulieribus. 6. corporis impotentia per destitutionem membrorum, ut *cap. 13. eod.* dicitur. 7. quovis alio canonico impedimento. Quibus accensentur. 8. qui juris beneficio excusantur, ut Monachi. *cap. 2. eod.* & impubes. *cap. fin. eod.* 9. qui non sunt sui juris, ut filii familias, servi &c. & 10. magnates, laborem itineris sustinere non valentes. *cap. 6. eod.* 11. qui à cura animarum, officio publico, vel dominio, quod habent, abesse sine gravi damno non possunt. Vide Dian. *cit. p. 5. tr. 9. Resol. 6.* & Tamb. *cit. §. 2. n. 38.* & simul diligenter observa, quod optimè Palao *cit. tr. 4. Disp. 4. p. 3. §. 5. n. 7.* Dicast. *cit. Disp. 11. n. 270.* cum aliis contra Bonac. probat, censeri aliquem adhuc legitimè impeditum, qui personaliter adire superiorem non potest, etsi fortè possit adire mittendo procuratorem, vel litteras, vel confessarium, vel ad se advocando superiorem. Ratio, quia hæc media, cum sint vel extraordinaria, vel valde difficilia & periculosa, nemo tenetur arripere; & quamvis adsint, adhuc tamen verum est, quòd qui personaliter adire superiorem nequit, canonico aliquo impedimento retrahatur; quod sufficit juxta *cit. cap. Quamvis.* Habentem itaque tale impedimentum potest Episcopus in foro interno & externo juxta Palao *de pœnit. l. 15. §. 4. n. 2.* tam à peccatis, quàm à censuris Pontifici reservatis per se & directè absolvere; sed ita, ut ratione censuræ exigat, & pœnitens

E

faciat

faciat promissionem comparendi per se, vel per alium eoram superiore, vel ejus delegato sub gravi culpa inobedientiæ & pœna reincidentiæ, ut dixi *sup. n. 67.* nisi 1. certò constet, impedimentum nunquam cessaturum, quia hæc promissio foret tunc inutilis, vel nisi 2. Episcopus aliquis, ut juxta Laym. *l. c. n. 6.* potest, per præscriptionem obtinuerit Jurisdictionem, à quibusdam casibus Papalibus, frequenter contingentibus (v. g. à notoria Clerici percussione, hæresi &c.) absolvendi sine onere isto, ut reus coram Pontifice, ejusve Legato compareat; vel nisi 3. delictum sit ante pubertatem commissum, sive jam ejus absolutio etiam antea, sive postea primùm petatur, *cap. fin. de sent. Excom.*

§. VIII.

Quid aliud possint inferiores circa casus reservatos superioribus?

70. Extra articulum mortis, & quod articulo mortis æquivaler, extra impedimentum perpetuum vel diuturnum, inferiores sacerdotes nihil (directè) possunt in casibus, quos cum vel sine censura sibi vel alteri reservavit superior; nisi ex jure vel privilegio id concedatur. Id unum ergo pœnitentibus persuadere narrantur, ut ad superiores & legitimos iudices pro beneficio absolutionis accedant, Trid. *sess. 14. cap. 7.* Ratio, quia hoc ipso quòd peccatum aliquod vel censura sint reservata superiori, est inferioribus ablata Jurisdictio in illa, ergo nihil in ea possunt. Dimidiare autem Judicium sacramentale, & sola non reservata directè absolvere,

aut non integrè confiteri, ordinariè & absque gravi causa non licet.

71. Dixi, *nisi ex jure concedatur.* Nam I. in Trid. *sess. 24. cap. 6.* concessum est Episcopis, ut possint in quibuscunque casibus occultis, etiam sedi Apostolica reservatis, delinquentes quoscunque sibi subditos in Diœcesi sua per se ipsos, vel per Vicarium ad id specialiter deputandum; in foro conscientiaè gratis absolvere, imposità pœnitentiâ salutari. Idem & in hæresi crimine est in eodem foro conscientiaè Episcopis tantum, non eorum vicariis permissum. Huic tam amplæ potestati probabilius quidem est, esse quoad casus in Bulla cœnæ contentos derogatum per clautulam ejusdem Bullæ; Palao *tr. 4. Diss. 4. p. 3. §. 1. n. 22.* Quia tamen etiam contrarium probabile censetur ab autoritate & ratione apud eundem *l. c. n. 21.* & quia quodcumque probabile est, aliquem habere Jurisdictionem Ecclesiasticam, hoc ipso illam ab Ecclesia certò habet; ut in alio casu bene argumentatur Tamb. *de Confess. l. 3. cap. 7. §. 1. n. 1.* & dixi *sup. n. 53.* ideo videri potest, Episcopos adhuc eadem potestate in eadem amplitudine tunc posse uti. Tamb. *l. c. §. 2. n. 4.* Sed Decretum Alex. VII. 1665. editum huic opinioni videtur non parum officere, damnando *n. 3.* propositionem, quæ dicit, quod *sententia asserens*, per Bullam Cœnæ non derogari facultati Tridentini de occultis criminibus, *sit 1629. 18. Julii in Consistorio visa & tolerata*; vide Gobat *tr. 7. n. 370.* Quidquid autem de hoc sit, absolutus per Episcopum à casu Papali, à quo potest absolvi, non tenetur postea comparere

parere coram Pontifice, nisi ratione censura reservata. Addit Tamb. *l. c.* cum Palao *l. c. n. 19. Et aliis*, Episcopos posse non obstante Trid. potestatem absolvendi etiam ab occulta hæresi committere Vicariis suis, & cuivis alteri sacerdoti; sed pro unoquoque tantum casu in particulari, cum contingit; quia Trid. loquitur tantum de Vicariis, qui deputarentur specialiter quidem ad absolvendum ab hæresi, sed cum generalitate quemcumque quovis tempore. II. in particulari jure Societatis JESU est ejusdem Religiosis concessum, ut in itinere constituti, si sacerdotem ex Societate non habeant, & quamvis necessitas nulla cogat, confiteri velint, possint etiam à reservatis per quemvis externum sacerdotem directè absolvi, sed cum hoc pacto & onere, sub mortali obligante, ut peccata reservata deinde suo superiori, vel de ejus licentia alteri iterum confiteantur: in Ord. Gen. cap. 6. de quo *sup. n. 64.* quam tamen obligationem iteratò confitendi potest superior, si velit, postea remittere. Vide Tamb. *de casib. reserv. cap. 11. §. 1. à n. 25.* Laym. *cit. cap. 12. n. 12.* III. afferam aliam Juris concessionem infra *n. 74.* & IV. mox aliam *num. seq. v. si postevius.*

72. Restat autem hîc dicere, quid agendum sit, quando habens casum reservatum cum vel sine censura non potest hîc & nunc sine scandalo, sine infamia, gravi damno aut periculo in bonis corporis, vel fortunæ omittere Sacram Communionem, aut Celebrationem Missæ, & tamen tunc propter impedimentum aliquod transitorium non potest adire Superiorem vel alium, legitima absolvendi

potestate præditum. Inprimis itaque attendi debet, an constitutus in tali necessitate extemporali habeat præter reservata aliud peccatum mortale, aut saltem veniale; vel non.

Si posterius, tunc non potest ullo modo ab inferioribus absolvi ob totalem potestatis defectum circa materiam; nisi dicamus pro ejusmodi casu necessitatis ipsum Jus ex æquitate supplere defectum; vel Superiorem velle, ut in eo casu cesseret Reservatio; quorum illud Palao *de pœnit. Diss. un. p. 15. §. 7. n. 6.* & istud Dicast. *cit. Diss. II. dub. 1. n. 305.* censet esse probabile; sed ita, ut, quamvis hæc ratione directè absolvatur, id tamen neque Jus, neque Superior aliter censeatur concedere, quàm cum implicito pacto & onere, postea nihilominus se adhuc etiam quoad illa peccata sistendi coram Superiore, vel ejus delegato, ut *num. præced. dictum in fine.* Quidquid autem de hoc sit, potest aliquis in tali necessitate etiam communicare, vel celebrare absque omni prævia confessione; modò eliciat prius perfectam contritionem; quia verè non habet copiam confessarii; quo juxta Palao *l. c. n. 8.* adhuc censetur carere, cum non habeat alium, quàm per quem absolvi possit cum prædicto onere comparendi.

Si prius, tunc variant DD. sententiæ apud Palao, & Dicast. *ll. cc. p. 3. n. 3.* Nam I. est, eum non teneri, imò nec posse confiteri aut absolvi, si præter reservata habeat alia mortalia non reservata; quia non adest, qui omnia possit absolvere; & unum mortale sine altero confiteri, aut absolvere, est contra requisitam integritatem; posse itaque &

hunc omiſſa confeſſione communicare vel celebrare, modò priùs eliciat perfectam contritionem. Vatq. & alii. II. eſt, cum poſſet actus reſervatis ſola non reſervata confiteri, ab iſque abſolvi. Diccaſt. *l. c. n. 298.* Sotus & alii; ſicut enim ob multas alias, ita & ob iſtam cauſam licitum eſt dimidiare confeſſionem materialiter, faceréque tantùm formaliter integram. Et hæc ſententia utilis eſt, cùm quis perfectam contritionem antè elicere; vel confeſſionem ſine ſcandalo, infamia &c. omittere non poteſt. Imò Palao *cit. n. 8.* & Diccaſt. *l. c.* cum aliis communiffimè contendit, mortalia non reſervata eſſe tunc etiam neceſſariò ante communionem vel celebrationem confitenda. Sed alii negant, quia ad confeſſionem mortalium ante Communionem non magis obligamur, quàm ad integritatem materialem confeſſionis, ergo ſi in hoc caſu non obligamur ad iſtam, nec obligabimur ad illam. III. eſt, cum poſſe omnia confiteri, & à non reſervatis abſolvi directè; à reſervatis indirectè. Tan. b. *de Commun. cap. 7. §. 6. n. 20.* & *in tr. de Caſib. reſervat. cit. cap. 12. §. 3. n. 3.* ubi ait, hanc ſententiam eſſe omnium planiffimam. Quòd autem aliquis etiam debeat omnia confiteri, docet quidem Palao *l. c. n. 9.* & Laym. *l. c. n. 11.* ſed meritò negat Diccaſt. *l. c. n. 310.* quia non poteſt cogi ad reſervata bis confitenda. Neque obſtat, ſi peccato reſervato ſit fortè annexa quoque excommunicatio reſervata, circa quam inferior in caſu temporaneæ neceſſitatis nihil poteſt. Nam cenſura iſta non impedit ab uſu Sacramentorum, niſi ex præcepto Eccle-

ſiæ; & hoc in huiſmodi caſu neceſſitatis non obligat. Laym. *l. c. n. 10.* Diccaſt. *l. c. n. 313.* Similiter non obſtat textus ex Trid. *ſup. num. preced.* allatus, quia inferior vel non abſolvit à reſervatis, cùm Reſervatio in caſu etiam temporaneæ neceſſitatis ceſſet juxta Diccaſt. vel cùm non directè, ſed tantùm indirectè abſolvat à reſervatis, adhuc verum eſt, quòd circa ea nihil poſſit, ut oſtendit Diccaſt. *l. c. n. 301.* vel ſi directè ab iis abſolvit, id tantùm facit, quia ita à Jure ex æquitate conceditur juxta Palao.

Omnes ergo & ſingulæ hîc relatæ ſententiæ ſunt probabiles, & poteſt quilibet pœnitens illam, quæ ſibi commodior videtur, amplecti. Dian. *p. 3. tr. 4. Ref. 104.* vide etiam *lib. 1. ſup. p. 3. à n. 63.* Juxta ſingulas tamen manet pœnitens obligatus, per ſe, vel, quod ſufficit, per alium coram ſuperiore vel alio legitimam poteſtatem habente comparere, & quidem propterea, ut in primis ab ipſa cenſura reſervata, ſi peccato annexa fuit, abſolvatur; deinde ut ipſum quoque reſervatum peccatum, etſi cenſuratum non fuerit, confiteatur juxta pactum *ſup. n. 64. Et n. 71. in fine.* indicatum; & ab eodem iterum, vel ſaltem tum primò directè abſolvatur: niſi ſuperior alicui jam antè directè abſoluto velit, ut poteſt, obligationem iteratò confitendi poſtea remittere. Tan. b. *cit. ſup. n. 71. in fine.* Aliud itaque hîc eſt, quàm cùm quis in articulo mortis vel propter impedimentum perpetuum aut diuturnum à reſervatis peccatis & cenſuris per inferiorem Sacerdotem abſolvitur, ut conſtat ex *n. 67. Et 69. ſup.*

73. Amplius quid, & à Confessariis bene observandum, tradit Laymannus *cit. n. 11.* si enim pœnitens bona fide credat, se posse per Confessarium absolvi eum onere sistendi se Superiori; vel casum suum non sciat esse reservatum, illùmque cum aliis non reservatis confiteatur; arbitratur, inquit Laym. *ei plerumque absolutionem dari posse cum illo onere;* modò non obstat aliqua reservata Excommunicatio; quia etiam hîc, inquit Laym. aliqualis necessitas urget, cum pœnitenti ita ex sua parte bene disposito valde grave sit, sine absolutione discedere. Alii quidem verbis Trid. *sup. n. 70.* allatis insistendo volunt, ut Confessarius mittat pœnitentem ad Superiorem, vel ipse adeat, impetrètque prius potestatem, & tum primum eum absolvat; sed benigna Laym. doctrina est ad praxin accommodatior.

74. Obligatus ad comparandum coram Superiore propter reservata, satisfacit, si coram eo vel ejus delegato v. g. aliquo privilegiato Religioso compareat per se vel per alium. *sup. n. 67. & 69.* Et verò ipse quandoque Confessarius, saltem ex charitate, tenetur adire Superiorem, & potestatem absolvendi petere, si ipse commodè possit, & videat pœnitenti non esse admodum utile, vel non facile persuaderi posse, ut se ipsum sistat. Laym. *cit. cap. 12. n. 7. in fine.* contra Tamb. *de Conf. l. 3. cap. 9. §. 4.* ubi *n. 13.* concedit, Confessarium posse id facere; sed *n. 17.* negat eum unquam teneri. Debet autem Confessarius in petendo ita cautus esse, ut nullo verbulo indicium præbeat Superiori ad conjecturam aliquam faciendam de persona, pro qua petit; adeoque sæpe ne

quidem casum reservatum ejusque materiam exprimere debet aut potest, quia alioqui esset periculum frangendi Sigilli. Coninch, *Disp. 8. dub. 14.* Ordinariè ergo sufficit dicere: *peto facultatem pro absolutione à reservatis.* Neque superior rectè facit, si multis interrogatiunculis ulterius urgeat. Tamb. *de Casib. reserv. cap. 8. §. 2. num. 5.*

Tenetur porò Superior & quidem sub peccato mortali potestatem in reservata concedere idoneo Confessario, cum pro occurrenti aliquo casu eam petit, & nullum vel dubium tantùm est periculum, ne concessio cedat in damnum pœnitentis, vel communitatis, vel tertii. Tamb. *l. c. n. 2.* ubi ait, tale periculum rarissimè subesse; & cum quandoque re ipsa subest, melius esse, ut alia media cavendi damnum excogitentur, quàm ut petita potestas negetur, vide Dicast. *de Pœnit. Disp. 11. dub. 19. à n. 324.* Superior verò Regularis ex Decreto Clem. VIII. 1593. 26. *Majis* edito apud Tamb. *l. c. cap. 7. §. 2. n. 1.* est sub mortali obligatus dare potestatem in reservata Confessario, qui pro ordinario deputatus est, & cum petit, simul judicat, eam hîc & nunc esse committendam; sicut judicare potest & debet, quando nullum ex prædictis damnis rationabiliter timetur, Idem *ibid. n. 37.* Imò si Superior tunc facultatem dare noluerit, potest hujusmodi Confessarius absque ea pœnitentem à reservatis illa vice liberè & sine ullo onere sistendi absolvere; idque toties, quoties ita in casu dato evenerit. Sic enim Paulus V. & postea etiam Urbanus VIII. confirmando & declarando Decretum Clementinum statuit apud Tamb. *l. c. n. 9. 40. & 43.* Dicast. *l. c. n. 339. & Disp. 10. n.*

10. n. 184. Lugo de pœnit. D. 20. n. 40. Pellizar. tom. 2. tr. 8. n. 60. Dian. p. 3. tr. 2. Ref. 126. Gobat tr. 7. n. 705. & habetur tom. 4. Bullarii estque inter Bullas Urbani VIII. 28. in Decr. super reserv. casuum. De quo plura in Appendice. Et hæc est tertia Juris concessio, de qua memini sup. num. 71.

Quia autem Urbanus VIII. loquitur hic tantum de deputatis pro ordinariis Confessariis, ideo ejus constitutio est tantum de his intelligenda, & non de alijs; quamvis isti sint etiam pii, docti, & apti pro Ordinariis. Tamb. l. c. n. 41. & Dicast. ll. cc. contra Quintanad. & alios. Ut tamen Superior etiam istis, si petant, pro occurrente casu det potestatem in reservata, est juxta aliquos præceptum ex lege charitatis; juxta alios est tantum consultum.

§. IX.

De Confessario petente facultatem absolvendi à reservatis.

75. Confessarius si loco pœnitentis petit, & impetrat à Superiore potestatem absolvendi à reservatis, potest etiam absolvere ab iis, quæ ex confidentia confessionis hujus antè fuerunt commissæ; nisi expressè excipiantur. Quod si petat pro aliquo casu particulari, certum est, quod non possit absolvere ab alijs, quos pœnitens primùm commisit, postquam voluit, ut adiret Superiorem; & dubium est, an possit, si petat simpliciter pro reservatis, quia videtur tantum petere & accipere potestatem pro jam antè commissis. Ad cavendos ergo scrupulos & frustrationem concessionis, melius & consultius est, ut petatur & detur potestas pro omnibus ca-

sibus, qui tempore confessionis existunt, sed cum hac restrictione, ut si pœnitens abuti velit hac concessione, ea non duret ultra tempus, intra quod commodè potest confessio fieri. Tambur. l. 1. cap. 9. §. 2. & 3.

76. An Confessarius vi potestatis, quam pro absolutione à reservatis petivit, & impetravit à Superiore, possit etiam ipse absolvi, pendet à verbis petentis; & præcipuè à mente concedentis. Si enim utitur quis verbis determinatè significantibus, quod petat sibi dari potestatem absolvendi aliquem à reservatis, tunc ipsi nihil prodest, quia nec ipse seipsum absolvere, nec alteri potestatem hanc subdelegare potest. Si autem utatur verbis ita ambiguis, ut ex communi usu æquè possit intelligi petita esse facultas pro ipso Confessario, ac pro alio, dicendo v. g. *indiget aliquis ex vestris facultate, ut absolvatur à reservatis, peto, ut ei detur*, tunc pendet ex mente Superioris, an eam velit tantum pro aliquo distincto à Confessario, vel etiam pro ipso Confessario, vel indistinctè pro quocunque concedere. Quia tamen Superiores in re tam gravi communiter non solent incerto Sacerdoti & quasi cæco modo potestatem absolvendi committere, ideo si generatim dicant; v. g. *absolvatur*, intelligunt communiter *per ipsum petentem*. Unde hujusmodi concessio communiter censeretur non potest ei prodesse. Deberet ergo necessariò in hoc casu dicere, sibi pœnitentem nolle vel non posse ob justas causas confiteri, adeoque petere, ut ei vel libertas eligendi Confessarium detur, vel alius Confessarius nominatim designetur. Vide Dian. p. 3. tr. 4. Ref. 142. Dicast. l. c. à n. 350.

§. X.

§. X.

De Confessione facta Superiori ab habente reservata.

77. Non amplius manet Reservatio ullius peccati, quod quis habenti Jurisdictionem ordinariam in illud, est quocunque modo jam confessus, ab eoque, etsi tantum invalidè, absolutus. Palao de pœnit. Disp. un. p. 15. §. 6. n. 2. Dicast. cit. Disp. 11. n. 124. Ratio, quia Superior etiam sic satis cognoscit peccatum ad pœnitentiam & medicinam debitam adhibendam, ergo cum ita satisfiat fini Reservationis, eamque Superior possit extra Sacramentum quoque tollere, censetur omnino id facere; & quidem etiam tunc, cum absolutio non solum ob defectum doloris; sed etiam ob defectum integritatis est invalida. Palao & Dicast. ll. cc. contra Tamb. l.c. §. 5. n. 1.

Cessat quoque semper reservatio illius peccati, cujus aliquis est inculpabiliter oblitus, cum habenti ordinariam Jurisdictionem in illud est postea aliquando saltem validè confessus; quamvis absque omni animo & indicio petendi absolutionem à reservatis. Palao l.c. Tamb. l.c. §. 4. n. 4. contra Dicast. l.c. n. 141. Ratio, quia Superior vult absolvere, quantum ipse potest, & pœnitens indiget; atqui ille potest peccati etiam oblitum reservacionem tollere, & pœnitens indiget, ergo.

Idem etiam censetur esse de peccato reservato inculpabiliter omisso, cum quis Superiori confessus est invalidè, sed tantum ob defectum doloris. Lugo de pœnit. Disp. 20. sect. 7. n. 102. Tamb. cit. cap. 9. §. 5. n. 2. vel etiam ob defectum integritatis, sed tantum circa non reservata. Di-

cast. l.c. n. 171. quia tunc saltem quoad reservata, quæ habet, se adhuc bona fide sistit Superiori & sincerè agit. Quidquid autem de hoc sit, certum est, quod quilibet deinde debeat tam invalidè confessus, quam inculpabiliter omissa adhuc confiteri, ut ab illis validè, & ab istis directè absolvatur; à quibus tamen tunc jam potest absolvere quilibet ordinarius Confessorius, cum Reservatio jam sit sublata.

Hæc omnia intelliguntur etiam de peccati reservati confessione facta delegato. Etsi enim iste ordinariè Reservacionem tollere non possit nisi per absolutionem sacramentalem; ex communi tamen DD. consensu, usu & praxi colligitur, ipsos Superiores velle reservacionem peccatorum etiam tollere, si suo delegato se aliquis prædictis modis sistat, ut bene explicat Dicast. l.c. n. 168.

De censuris reservatis res est expeditior. Cum enim ab habente Jurisdictionem ordinariam, vel etiam tantum delegatam in illas, possint extra Sacramentum tolli, ideo si aliter in communi forma dicat tantum: *Absolve te ab omni Excommunicatione*; vel in casu necessitatis: *absolve te à peccatis*; hoc ipso vult omnes tam expressas, quam culpabiliter vel inculpabiliter omittas tollere, & quidem non tantum quoad Reservacionem, sed etiam quoad substantiam; modò ad earum absolutionem non prærequiratur aliqua conditio v.g. satisfactio partialis præprius præstanda. Tamb,

l.c. §. 6.

**

*

QUÆ-